

Brüssel, 13.12.2021
COM(2021) 788 final

KOMISJONI ARUANNE

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (2014–2020) järelhindamise kohta

{SWD(2021) 381 final}

Taustteave

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (edaspidi „EGF“) loodi 2006. aastal, et näidata üles solidaarsust töötajatega, kes on koondatud maailma kaubanduses globaliseerumise tõttu toimunud oluliste struktuurimuutuste tagajärjel, ning neid töötajaid toetada. Algse EGF-i määruse¹ kohaldamisala laiendati 2009. aastal,² et hõlmata ülemaailmsest finants- ja majanduskriisist tingitud koondamisi. EGF-i kaasrahastatakse kuni 60 % ulatuses³ meetmeid, mida liikmesriigid rakendavad selleks, et aidata koondatud töötajatel tööturule naasta. Aastateks 2014–2020 laiendati fondi kohaldamisala veelgi,⁴ et see hõlmaks uue ülemaailmse finants- ja majanduskriisi põhjustatud koondamisi. Kohaldamisala laiendamine võimaldas liikmesriikidel, kus on suur noorte tööpuudus, kaasata teatavatel tingimustel⁵ EGF-i taotlustesse ka mittetöötavaid ja mitteõppivaid noori (NEET-noored).

Järelhindamise ulatus

Komisjon korraldas kooskõlas EGF-i määruse artikliga 20 järelhindamise, et uurida, kas EGF saavutas aastatel 2014–2020 oma eesmärgid.

Järelhindamine hõlmas 49 heakskiidetud EGF-i taotlust (juhtumit),⁶ mis esitati komisjonile ajavahemikus 2014. aastast 2020. aasta maini⁷. Need 12 liikmesriigiga (Belgia, Eesti, Hispaania, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Madalmaad, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa ja Soome) seotud juhtumid hõlmasid 27 majandussektorit, kusjuures kõige enam taotlusi oli seotud jaemüügisektoriga (kuus juhtumit), mootorsõidukite sektoriga (viis juhtumit) ja autotööstusega (viis juhtumit). Alates 2017. aastast on EGF-i taotluste arv tänu majanduse taastumisele vähenenud, mistõttu on kahanenud analüüsimiseks kättesaadavate andmete hulk. 2020. aasta lõpus esitati siiski kuus taotlust, millest neli olid tingitud COVID-19 pandeemia mõjust.

Hinnati EGF-i tulemuslikkust, sealhulgas mõju, tõhusust, sidusust, asjakohasust ja EL-i lisaväärtust.

Järelhindamise kokkuvõte on esitatud komisjoni talituste töödokumendina. Töödokument põhineb eelkõige sõltumatute väliseksperptide tehtud toetava uuringu tulemustel. Uuringutulemusi arutasid komisjoni talitustevahelise juhtrühma liikmed (rühm koosnes komisjoni eri talituste kõigi peamiste sidusrühmade esindajatest) ning tööhõive,

¹ Määrus (EÜ) nr 1927/2006, ELT L 406, 30.12.2006, lk 1.

² Määrus (EÜ) nr 546/2009, ELT L 167, 29.6.2009, lk 26.

³ Aastatel 2007–2009 ja 2012–2013 oli EGF-i kaasrahastamise määr 50 %, aastatel 2009–2011 ja 2014–2020 suurendati seda 60 %ni (vt käesolevale aruandele lisatud komisjoni talituste töödokumendi 6. lisa).

⁴ Määrus (EL) nr 1309/2013, ELT L 347, 20.12.2013, lk 855–864 (edaspidi „EGF-i määrus“).

⁵ Kuni 31. detsembrini 2017 oli NEET-noorte toetamise tingimus see, et osa koondamistest pidi olema aset leidnud noorte tööhõive algatuse raames toetuskõlblikes NUTS 2. tasandi piirkondades. 2018. aastal pikendati määrusega (EL, Euratom) 2018/1046 selle klausli kohaldamist kuni 2020. aasta lõpuni ja muudeti tingimusi. Uutes tingimustes oli kaotatud seos noorte tööhõive algatusega ja liikmesriigid said toetada NEET-noori piirkondadest, kus noorte tööpuuduse määr oli vähemalt 20 %.

⁶ 49 EGF-i kasutamise juhtumit (EGF/2014/001 kuni EGF/2020/001) leiab aruandele lisatud komisjoni talituste töödokumendi tabelist 6.

⁷ 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 esitasid liikmesriigid 59 taotlust, millest 54 kiideti heaks, neli võeti tagasi ja ühe lükkas nõukogu tagasi. 2020. aastal laekunud seitsmest taotlusest üht (EGF/2020/001 ES/Galicia shipbuilding ancillary sectors) on käsitletud toetavas uuringus ja ülejäänud kuut ei olnud võimalik käsitleda, kuna need esitati 2020. aasta lõpus. 2020. aastal saadud taotlustest pärit näitajaid on siiski arvesse võetud. Ent kuna tulemused muutuvad kättesaadavaks alles 2023. aastal, ei olnud neid näitajaid võimalik praeguses etapis analüüsida.

sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat kiitis uuringutulemused 2020. aasta detsembris heaks. Lisaks koguti ja analüüsiti töödokumendi jaoks tõendeid EGF-i käsitlevatest varasematest aruannetest ja hindamistest, EGF-i haldavate komisjoni töötajate kogemustest, kõigi liikmesriikide asjaomaste EGF-i sidusrühmade teadmistest ja komisjoni asutusesisesest EGF-i andmebaasist, mis sisaldab teavet kõigi EGF-i kasutamise juhtumite kohta aastatel 2007–2020. Järeelhindamise tulemusi võetakse arvesse EGF-i kavandamisel ja rakendamisel.

Käesolevas aruandes esitatakse ELi institutsioonidele ja organitele ning sotsiaalpartneritele kokkuvõtte peamistest tulemustest⁸.

Peamised järeldused

EGF-i tulemuslikkus

EGF annab sihipärast, kohandatud ja individualiseeritud toetust, pannes toetusesaajad soodsamasse olukorda kui isikud, kes ei ole EGF-i toetust saanud. EGF kaotab osalemist takistavad tõkked ning tagab, et kõiki toetusesaajaid koheldakse võrdselt, pöörates erilist tähelepanu haavatavatele ja/või ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele.

EGF-i meetmeid pakutakse lisaks tavapärastele riiklikele meetmetele ja/või nende tõhustamiseks. EGF-i tulemused abistatud toetusesaajate arvu ja tööturule naasmise määra mõistes on sageli paremad kui need, mida oleks võimalik saavutada vaid riiklike toetusmeetmetega. Juhtumi tasandil ümberpaigutamise mõju ei täheldatud.

Võimalust toetada NEET-noori kasutati 49 EGF-i kasutamise juhtumist 12 puhul viies liikmesriigis (Belgia, Hispaania, Iirimaa, Kreeka ja Portugal). Üldiselt leiti, et EGF ei ole noorte abistamiseks parim vahend ning et on muid ELi rahastamisvahendeid, nagu noorte tööhõivealgatus, mis on asjakohasemad. Samas haaras suur hulk sihtrühma noori (62 %) abivõimalusest kinni, kui EGF-i kasutati. Mõnel juhul peeti NEET-noorte toetamise võimalust EGF-i oluliseks lisaväärtuseks.

EGF võimaldab liikmesriikidel katsetada uusi aktiivseid tööturumeetmeid, mis ei pruugi olla koondatud töötajatele tavaliselt kättesaadavad. Kui uuenduslikud meetmed on osutunud edukaks, on liikmesriigid (nt Belgia, Itaalia ja Soome⁹) lõiminud need oma tavapäraste abimeetmete hulka.

EGF-i kasutamise juhtumite tulemuslikkusele avaldas positiivset mõju sotsiaalpartnerite ja töötajaid koondavate ettevõtjate kaasamine, mis aitas meetmeid paremini kavandada ja rakendada. Hispaanias, Rootsis ja Soomes aitas nende kaasamine mõnikord ka toetusesaajatel leida võimalikult kiiresti uue töö.

EGF-i laiemat kasutamist takistab vajadus näidata taotluses ära koondamiste seos kas globaliseerumise või finants- ja majanduskriisiga. Selle tõestamine on osutunud keeruliseks,

⁸ Kooskõlas EGF-i määruse artikli 20 lõikega 2.

⁹ Belgias on sellisteks meetmeteks näiteks õpikojad, kus keskendutakse enesekindlusele ja enesehinnangule, teadlikkusele ja ettevõtluse toetamisele, ning projekt *Coup de Boost*, mille sihtrühm on NEET-noored. Tuginedes EGF-i kasutamisel saadud kogemustele, kohandas Soome 2016. aastal riiklikku nn muutuste kindluse mudelit, et kohustada tööandjaid, kes koondavad töötajaid, osalema tööturumeetmete rakendamises. Itaalias andis EGF võimaluse katsetada selliseid meetmeid nagu nn taasvõrbamise vautšer ja ühitamistoetused, et tasakaalustada era- ja tööelu ning hõlbustada osalemist koolitustel. Need meetmed ei ole osa Itaalias pakutavast tavapärasest riiklikust toetusest.

kuna üha raskem on kindlaks teha ja välja tuua otsustava tähtsusega tegur, mis tõi kaasa restruktureerimise. Taotluste puhul, mis esitatakse väikeste tööturgude või eriolukorra kriteeriumi alusel, tuleb tõestada ka seda, et koondamistel on märkimisväärne mõju majandusele, eriti tööhõivele. Komisjoni korraldatud EGF-i kontaktisikute kohtumisel sidusrühmadelt saadud teabe kohaselt leiab enamik liikmesriike, et õigete tõendite leidmine kujutab endast takistust.

Viivitused EGF-i toetuse rakendamises vähendavad toetuse tulemuslikkust. Selliste viivituste põhjuste hulka kuuluvad pikad ja keerulised EL-i tasandi otsustusprotsessid (keskmiselt 28,8 nädalat alates taotluse esitamise kuupäevast), liikmesriikide haldusmenetlused, juhtumite haldamine liikmesriigi/piirkonna tasandil ning liikmesriikide vähesed kogemused EGF-i kasutamisel. Umbes 15 % juhtumite puhul ei soovinud liikmesriik võtta riski ja eelrahastada EGF-i meetmeid riigi vahenditest, kuni ta EL-i ametlikku heakskiitu ootas. Selliste viivituste korral võivad töötajad leida endale ise uue töö või kaotada huvi EGF-i meetmetes osalemise vastu.

EGF-i määruuses sätestatud piiratud andmekogumis- ja järelevalvenõuded ei võimalda EGF-i tulemuslikkust põhjalikumalt analüüsida. See probleem on lahendatud 2021.–2027. aasta EGF-i määrusega,¹⁰ kus on esitatud üksikasjalik loetelu näitajatest, millest tuleb aru anda.

Piiratud on ka EGF-i nähtavus, isegi EGF-i toetusesaajate seas. Liikmesriikide ülesanne on esitada EGF-i kohta teavet, kuid nad kulutavad teavitus- ja teabevahetustegevusele pidevalt liiga vähe vahendeid. Komisjon on teinud selge teabe internetis kättesaadavaks ja korraldab kaks korda aastas liikmesriikidele kontaktide loomise seminare, et nad saaksid kogemusi vahetada. Alates 2019. aastast on komisjon jaganud EGF-i kohta teavet ka sotsiaalmeedia kaudu (Twitter). Sellest hoolimata saaks veelgi parandada konkreetsete EGF-i kasutamise juhtumite tulemuste nähtavust.

Üldjoontes on EGF tulemuslik. See on edukalt täitnud oma eesmärgi näidata üles solidaarsust inimestega, kes on koondatud ulatuslike restruktureerimiste tagajärjel, ja aidata neil leida uus töö. Koondatud töötajate keskmine tööturule naasmise määr paranes võrreldes eelmise rahastamisperioodiga (49 %-lt 60 %ni). Tulemused on siiski juhtumipõhised ning sõltuvad mitmest tegurist, nagu asjaomase piirkonna majanduslik olukord ja olukord piirkonna tööturul. On keeruline võrrelda eri juhtumite tööturule naasmise määrasid ja leida sobivaid näitajaid sarnaste meetmete võrdlemiseks. Selleks et parandada tulemuslikkuse mõõtmist, soovatakse liikmesriikidel töötada tulevikus välja juhtumipõhised eesmärgid.

Tööturule naasmise toetamise kõrval on EGF avaldanud pikaajalist positiivset mõju toetusesaajate üldisele tööalasele konkurentsivõimele, aidates omandada uusi oskusi ja kvalifikatsioone, suurendades nende enesekindlust ja õpetades neid kasutama suhtlusvõrgustikke. Liikmesriigid peaksid tegema tulemuste kvalitatiivse hindamise, näiteks korraldades EGF-i toetusesaajate seas korrapäraseid küsitlusi, et kuulda nende kogemustest.

EGF-i tõhusus

Üldjuhul kasutatakse EGF-i juhtumite puhul ära osa eraldatud vahenditest (vahendite kasutamise määr). Vahendite kasutamise määr paranes võrreldes eelmise perioodiga, tõustes

¹⁰ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus \(EL\) 2021/691, millega luuakse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond \(EGF\) koondatud töötajate toetuseks ja tunnistatakse kehtetuks määrus \(EL\) nr 1309/2013.](#)

keskmiselt 55 %-lt 59%ni, ent kõikus juhtumite lõikes märkimisväärselt. Madal kasutamise määr on osaliselt tingitud sellest, et kui liikmesriigid taotluse esitamise etapis kogueelarve suurust prognoosivad, ei tea nad sageli sihtrühma tausta ja konkreetseid vajadusi. Rakendamise ajal on oluline eelarve paindlikkus, et vahendeid oleks võimalik toetusesaajate konkreetsetele vajadustele reageerimiseks ümber jaotada.

Vahendite ümberjaotamise võimalus oli aastatel 2014–2020 olemas ja liikmesriigid kasutasid seda umbes 30 % juhtumite puhul ümberjaotusteks, mille maht jäi alla 20 % kavandatud eelarvest. Üle 20 % ulatuvate ümberjaotuste korral peavad liikmesriigid teavitama komisjoni. Selliseid ümberjaotusi on ette tulnud vaid umbes 10 % juhtumite puhul.

Kulutatud vahendite ja abistatud või tööle naasnud toetusesaajate arvu vahel ei ole mingeid selgeid seoseid. Kulud sõltuvad suuresti riiklikest ja piirkondlikest iseärasustest ning pakutavate meetmete laadist ja toetusesaajate taustast. Samas olid 80 % EGF-i kasutamise juhtumitest oodatust kulutõhusamad¹¹ ja abistatud toetusesaaja kohta tegelikult kulutatud summa oli kavandatud väiksem. 68 % juhtumite puhul EGF-i kulutasuvus¹² aja jooksul paranes¹³.

Rakendamisel põhjustab viivitusi pikk EL-i tasandi otsustusprotsess¹⁴. Veelgi olulisem ebatõhususe allikas on aga riigi/piirkonna tasandi menetlused. Taotlemismenetlus kestis aastatel 2014–2020 keskmiselt umbes 200 päeva, mis on vähem kui eelmisel programmitöö perioodil, kui see oli umbes 300 päeva. Märkimisväärsed viivitusi põhjustas ka eelarvepädevatelt institutsioonidelt¹⁵ heakskiidu saamine, milleks kulus enamiku juhtumite¹⁶ puhul keskmiselt üheksa nädalat EGF-i määruses sätestatud kuue nädala asemel. Fondi tõhusust aitaksid parandada kiirem EL-i tasandi menetlus ning lihtsustatud taotlemisprotsess, kus koondamise ja globaliseerumise või kriisi vahelise seose tõestamiseks nõutakse vähem tõendeid ja statistikat.

EGF-i sidusus

Juhtumi tasandil ei tehtud kindlaks kattumisi muude EL-i või riiklike rahastamisvahenditega. EGF täiendab teisi EL-i fonde, näiteks Euroopa Sotsiaalfondi (ESF). ESF pakub tööhõive edendamiseks eelkavandatud ennetavat toetust, EGF pakub aga reageerimiseks mõeldud toetust suure arvu töökohtade ootamatu kaotamise korral. Seega toob EGF lisaväärtust, kuna seda rakendatakse vajaduspõhiselt, kui liikmesriigid vajavad koondatud töötajate abistamiseks rahalist toetust. EGF-i ja ESF-i saaks siiski omavahel paremini kooskõlla viia, võttes arvesse seda, et mõni liikmesriik eelistab kasutada EGF-i meetmete laadsete meetmete rahastamiseks ESF-i, kuna selle kaasrahastamise määr on kõrgem. Eelkõige tehakse seda noorte toetamisel, kuivõrd nii EGF-i kui ka noorte tööhõivealgatuse raames toetatakse NEET-noori piirkondades, kus noorte tööpuudus on suur.

EGF on sidus liikmesriikide poliitikaga ning tagab piisava paindlikkuse, et täiendada liikmesriikide tööturumeetmeid riigi, piirkonna ja/või kohalikul tasandil. Siiski peaksid

¹¹ Kulud võrreldes abistatud toetusesaajate arvuga.

¹² Kulud võrreldes abistatud ja tööturule naasnud toetusesaajate arvuga.

¹³ 18 kuud pärast EGF-i meetmete rakendamist.

¹⁴ EGF on mitmeaastase finantsraamistiku ülemmääradest välja jääv hädaolukordade leevendamise vahend ning iga EGF-i juhtumi kaasrahastamise peavad heaks kiitma Euroopa Parlament ja nõukogu.

¹⁵ Eelarvepädevateks institutsioonideks on Euroopa Parlament ja nõukogu.

¹⁶ Kuuenädalasest tähtajast peeti kinni 49 juhtumist vaid 10 puhul.

liikmesriigid viima EGF-i kasutamise paremini kooskõlla soovitud, mis on esitatud muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitlevas EL-i kvaliteediraamistikus¹⁷.

EGF-i asjakohasus

EGF-i kohaldamisala oli aastatel 2014–2020 asjakohane. Samas oleks kasulik kohaldamisala laiendada, pidades silmas uusi katsumusi Euroopa tööturul (nagu automatiseerimine, digitaliseerimine, üleminek vähese CO₂ heitega majandusele) ning tehes seda kooskõlas EL-i strateegiliste ja pikaajaliste prioriteetidega.

Kuna NEET-noori käsitlevat klauslit kasutatakse vähe (49 juhtumist 12 puhul) ja kuna EGF on laadilt hädaabifond, mille eesmärk on aidata inimesi pärast töö kaotamist, mitte lahendada struktuurseid tööpuuduse probleeme, on EGF noorte toetamisel vähem asjakohane. Mitu sidusrühma avaldasid kahtlust, kas EGF on õige vahend NEET-noorte abistamiseks. On olemas muid EL-i tasandi mehhanisme, nimelt ESF ja noorte tööhõive algatus, mis sobivad paremini toetusmeetmete pakkumiseks sellele konkreetsele rühmale.

Üldjoontes on EGF asjakohane. Fond on jätkuvalt oluline vahend, mille abil näidata üles solidaarsust inimestega, keda on mõjutanud globaliseerumise ja kriisiga seotud probleemide tõttu tehtud restruktureerimised, ja neid inimesi abistada. Samal ajal märkisid enamiku liikmesriikide sidusrühmad, et EGF-i kasutuselevõttu ja EGF-i asjakohasust suurendaksid fondi kohaldamisala kohandamine, et arvesse läheks töökohtade kaotamine mis tahes põhjusel, taotluse toetuseks nõutaks vähem tõendeid ning vähendataks koondatud töötajate miinimumarvu.

EGF-i EL-i lisaväärtus

EGF toob lisaväärtust, mida liikmesriigid üksi ei suudaks saavutada. EGF avaldab *mõju mahule*, suurendades toetusesaajatele kättesaadavat rahalist toetust ja aidates leida töö rohkematel inimestel, kui oleks võimalik vaid riiklike ja muude EL-i vahendite kasutamisel. Samuti antakse fondist intensiivsemat ja paremini suunatud toetust kui riiklike meetmete raames, püüdes mitte kedagi kõrvale jätta.

Mis puudutab *mõju kohaldamisalale*, siis EGF toetab kõiki toetusesaajate rühmi, samal ajal kui riiklikud meetmed on sageli suunatud inimestele, kes on jäänud tööturust kõige kaugemale. EGF võimaldab liikmesriikidel pakkuda sellist toetust, mida nad tavaliselt ei saa pakkuda, nagu koolitused väiksematele rühmadele või finantsstiimulid ettevõtte loomiseks¹⁸.

EGF avaldab ka *mõju eeskuju näol*, kuna katsetatud uuenduslikud meetmed ja rakendamise käigus saadud kogemused on lõimitud või lõimitakse riigi või piirkonna tasandil võetavatesse meetmetesse (vt tekstikast 1).

¹⁷ [COM\(2013\) 882 final](#).

¹⁸ 2014.–2020. aasta EGF-i juhtumiuuringute põhjal.

Tekstikast 1. Eestis tehtud EGF-i juhtumiuuringust pärit näide mõjust eeskuju näol

EGF-i kasutamisel saadud kogemuse põhjal olid koondatud töötajad huvitatud formaalhariduse omandamisest pigem EGF-i meetmete kui riigis pakutavate standardmeetmete kaudu. Seda arvesse võttes süvalaiendati riigi tasandil formaalhariduse omandamise võimalust ja tehti see kättesaadavaks kõigile neile, kes on töötud või kellel on küll töö, kuid kes vajavad oma haridustaseme uuendamist või kutsealast koolitust. Samuti tagas EGF piirkonnas parema juurdepääsu keelekoolitusele, sealhulgas eri tasemetel keelekoolitusele. Seda kogemust kasutati selleks, et parandada juurdepääsu keelekoolitusele kui meetmele, millega ennetada töötust.

EGF avaldab *mõju protsessile*, tugevdades avaliku ja erasektori sidusrühmade vahelist partnerlust, mis jätkub ka pärast EGF-i projekti lõppemist (vt tekstikast 2).

Tekstikast 2. Soomes tehtud EGF-i juhtumiuuringust pärit näide mõjust protsessile

Broadcomis toimunud koondamistega seotud EGF-i juhtumi raames töötati välja ja võeti kasutusele hankeprotsessis rakendatav uuenduslik käsitlus. Hanke korraldamisel oli uuenduslikuks aspektiks see, et IKT-sektori ekspertidele mõeldud koolituse sisu ei olnud ette nähtud hankedokumentides, vaid selle töötasid välja koolituse pakkujad. Selle käsitluse rakendamise tulemusel pakuti välja mõni täiesti uut liiki koolituskursus.

Tähelepanekuid ja järeldusi peetakse võrdlemisi usaldusväärseteks, ehkki avaliku konsultatsiooni ja toetusesaajate uuringu tulemustesse tuleb suhtuda ettevaatusega¹⁹.

Saadud kogemused

Hindamise eel ja ajal – st enne COVID-19 pandeemiat ja selle käigus – sidusrühmadega peetud konsultatsioonid näitasid, et EGF-i tuleks kasuks *laiem kohaldamisala*, mis hõlmaks ka muid suuri väljakutseid Euroopa tööturul (nagu automatiseerimine, digitaliseerimine, üleminek vähese CO₂ heitega majandusele). See laiem kohaldamisala on sätestatud 2021.–2027. aasta EGF-i määruses.

EGF-i tulemuslikkust parandaks *lihtsustatud ja lühem taotlemisprotsess*, kus nõutakse vähem tõendeid. 2021.–2027. aasta EGF-i määrusesse on selline parandus lisatud.

Üks oluline edutegur on *EGF-i paindlikkus pakutavate meetmete osas* ehk see, mil määral saab meetmeid kohandada vastavalt konkreetsete toetusesaajate vajadustele, taustale ja huvidele. Paindlikkus, mis võimaldab täiendada liikmesriikide meetmeid riigi, piirkonna ja/või kohalikult tasandil, tagab, et EGF toob ELi lisaväärtust.

Järelevalve ja aruandluse parandamiseks ning tulevikus EGF-i mõju hindamiseks (liikmesriigi ja ELi tasandil) on vaja üksikasjalikumaid süstemaatilistelt kogutud seireandmeid, eriti meetmetest kasu saavate töötajate kategooriate (erialane ja haridusalane

¹⁹ Avaliku konsultatsiooni käigus saadi vaid 39 vastust. Nende hulgas olid EGF-i teadlikud üksnes 15 vastajat. Ainuüksi avalikku konsultatsiooni ei saa pidada esinduslikuks. Mis puudutab toetusesaajate uuringut, siis analüüs hõlmas 950 vastust, mis moodustab abistatud toetusesaajate koguarvust vaid 3,5 %. Tulemused on mõnevõrra kallutatud, kuna pooled vastustest olid kõrgharidusega IKT-spetsialistidelt, eelkõige Soomest. Seepärast ei pruugi need esindada toetusesaajate kogemusi kõigi EGF-i kasutamise juhtumite ja liikmesriikide lõikes.

taust), nende tööhõiveseisundi ja leitud töökoha liigi kohta. EGF-i meetmete edukuse mõõtmisel ei tuleks lähtuda üksnes tööturule naasmise määrast, vaid tuleks kasutada ka kvalitatiivsemaid näitajaid, nagu EGF-i meetmetes osalemise käigus saadud uued oskused ja kvalifikatsioonid, tekkinud suhtlusvõrgustikud ja saavutatud enesekindlus. 2021.–2027. aasta EGF-i määrusega on ette nähtud ka toetusesaajate küsitluse korraldamine pärast igat EGF-i kasutamise juhtumit.

Liikmesriigid vajavad mõningast *eelarve paindlikkust*, et jagada EGF-i vahendid rakendamise käigus tekkinud vajaduste põhjal ümber eeldusel, et need muudatused on õigustatud. Vahendite ümberjaotamise võimalus oli programmitöö perioodil 2014–2020 juba olemas ja liikmesriigid kasutasid seda sageli. See paindlikkus on 2021.–2027. aasta EGF-i määruses alles ja liikmesriike tuleks sellest paremini teavitada.

EGF-i ja ESF-i kaasrahastamise määrad saaks omavahel paremini kooskõlla viia, et tagada rahastamise *sidusus*. Seda on tehtud 2021.–2027. aasta EGF-i määrusega.

Nagu rõhutati perioodi 2014–2020 EGF-i vahehindamise käigus, said liikmesriigid olulise *õppetunni korralduse poole pealt*, mida kinnitas ka käesolev hindamine. Saavutatud tulemuste hindamiseks peaks EGF-i toetuse rakendamine olema lõpule viidud, et oleks võimalik koguda ja analüüsida piisavalt tõendeid. 2021.–2027. aasta EGF-i määruses on hindamise ajastusele tähelepanu pööratud, et jätta piisavalt aega toetuse täielikuks rakendamiseks.

Parem teavitamine liikmesriigi ja EL-i tasandil, nii üldisel kui ka suunatud kujul, suurendaks konkreetse EGF-i kasutamise juhtumi tulemuste nähtavust. Seda on käsitletud 2021.–2027. aasta EGF-i määruses.

2021.–2027. aasta EGF-i määrus

2021.–2027. aasta EGF-i määruses²⁰ on arvesse võetud varasemate hindamiste järeldusi, mida kinnitas ka käesolev hindamine. Samuti on selles tähelepanu pööratud enamikule kõigi liikmesriikide sidusrühmade soovitudele.

Kõige olulisemad 2021.–2027. aasta EGF-i määrusega tehtud muudatused on järgmised:

- laiendatud on rahastamiskõlblike taotluste ringi, et hõlmata mis tahes ootamatuid suuri restruktureerimisi;
- künnist on alandatud 500 koondamiselt 200ni;
- kaasrahastamise määr on viidud kooskõlla ESF+ kaasrahastamise määraga (alammääraks on jäänud 60 %);
- iga-aastast ülemmäära on suurendatud 186 miljoni euron (2018. aasta hinnad).

Kasutusele on võetud ka lihtsam ja kiirem taotlemismenetlus, kus nõutakse liikmesriikidelt vähem tõendeid ning kus tähtajad on nii liikmesriikidele kui ka komisjonile lühemad. Samuti kehtestati teavitamist ja reklaami käsitlevad lisanõuded. EGF ei toeta enam NEET-noori.

2021.–2027. aasta EGF-i määrusega on ette nähtud konkreetsed ühised näitajad ja toetusesaajate uuring, et jälgida igat EGF-i kasutamise juhtumit ja mõõta selle mõju.

²⁰ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus \(EL\) 2021/691, millega luuakse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond \(EGF\) koondatud töötajate toetuseks ja tunnistatakse kehtetuks määrus \(EL\) nr 1309/2013.](#)

Liikmesriikide esitatav lõpparuanne hõlmab tööturule naasmise määrade kõrval ka mõningast kvalitatiivset teavet, nagu rakendusperioodi lõpuks omandatud kvalifikatsioonid. Sellega peaks paranema EGFi tulemuslikkuse jälgimine ja hindamine. Euroopa Parlamendi ja nõukogu lõplik kokkulepe ei sisaldanud komisjoni ettepanekut püstitada juhtumipõhised eesmärgid ja anda aru leitud töökohtade liigi kohta.

Komisjon tegi ettepaneku rakendada ELi tasandil kiiremat menetlust, mis oleks lihtsustanud Euroopa Parlamendilt ja nõukogult ametliku heakskiidu saamist. 2021.–2027. aasta EGFi määruse lõplik tekst, milles kokku lepidi, seda ettepanekut siiski ei sisalda, seega jäi kehtima praegune ametliku heakskiidu andmise menetlus.